

LECTOR INTEGRAAL WATERBEHEER ANDRÉ JANSEN:

“Hogescholen moeten weer plaatsens van debat worden”

Ruim een half jaar geleden staken het Van Hall Instituut en Hogeschool Larenstein de handen ineen om de banden tussen hun wateropleidingen en de watersector te versterken. Ze richtten het Waterkenniscentrum Van Hall Larenstein op. Gedwongen door het feit dat het aantal jongeren in de maatschappij daalt, de reorganisaties bij Van Hall en Larenstein en de ontwikkelingen in de watersector, is onder leiding van lector integraal waterbeheer André Jansen een begin gemaakt met een nieuwe visie op de toekomst en het leggen van samenwerkingsverbanden met waterschappen, waterleidingbedrijven en andere kennisinstituten, zoals het Kiwa.

Eén van de structurele problemen waarmee (water)opleidingen te kampen hebben, is het afnemende aantal jongeren. Bovendien zijn exacte vakken bij de jeugd momenteel niet populair. Dat geldt ook voor het milieu in het algemeen en water in het bijzonder. André Jansen: “Het aantal aanmeldingen daalt de laatste jaren. Het is een punt van zorg.” Maar ook het veld kampt met vergrijzing. Waterschappen en waterleiding-

bedrijven krijgen in de toekomst steeds vaker met vrijkomende plaatsen te maken die niet goed gevuld kunnen worden. “Daarom is het van belang dat het werkveld en de opleidingsinstituten de handen ineenslaan om deze ontwikkeling te keren”, meent André Jansen. De opleidingen van Van Hall Larenstein dekken de gehele groene ruimte, waarvan water een onderdeel uitmaakt. “De watersector is nog erg technisch van karakter. De wateropleidingen in Nederland laten nu een grote groep potentiële studenten zitten met een gamma-achtergrond. Wat we nodig hebben, zijn specialisten op watergebied die ook met verwante gebieden overweg kunnen”, aldus André Jansen. Omdat de spoeling dunner wordt, er minder geld beschikbaar is en uit de watersector veel vraag naar goed personeel bestaat, gaat Van Hall Larenstein binnen een jaar het pakket aan wateropleidingen reorganiseren. De onderbouw omvat straks de basisvakken die gericht zijn op het herkennen van de problemen in de watersector. In de bovenbouw is

André Jansen.

een keuze te maken tussen een beperkt aantal afstudeerrichtingen met daarbinnen specialisaties. In principe blijven er zes specialisaties over: twee op het gebied van planvorming (ruimtelijke planvorming en zuiver planmatig) en vier op het gebied van waterkwaliteit en -kwantiteit (integraal waterbeheer, waterkwaliteit, stedelijk waterbeheer en ecohydrologie).

Een ander punt van zorg is de inhoudelijke leiding van de studenten. Deze komt vooral vanuit het werkveld. De docent is vooral procesbegeleider, waardoor zijn inhoudelijke kennis niet altijd actueel meer is. Het aantal begeleidingsuren is te beperkt.

De komende maanden gaat Van Hall Larenstein eerst een integrale visie op de groene ruimte opstellen, waarbij plattegrondsvernieuwing centraal zal staan. De Nota Belvédère wordt als uitgangspunt gehanteerd. Ook de ontwikkelingen in het waterbeleid worden in dat kader geplaatst.

Bij de ontwikkeling van meer actuele kennis over waterzaken (bijvoorbeeld de Kaderrichtlijn Water) denkt Jansen aan het toespitsen van de aandacht op gebieden dicht bij de opleidingen: voor Van Hall Groningen en voor Larenstein de oostkant van de Veluwe. In Groningen gaat het met name om de veenkoloniën, de Dollard en Oldambt. Hier spelen zaken als verzilting en de mogelijkheid om het kleinste internationale stroomgebied van de Eems van bron tot monding te kunnen volgen. Bovendien

Na de bestuurlijke fusie van het Van Hall Instituut in Groningen en Hogeschool Larenstein in Velp enkele jaren geleden is Larenstein sinds 1 januari jl. onderdeel gaan uitmaken van de universiteit van Wageningen. Het grote voordeel hiervan is dat hbo-studenten nu gemakkelijker kunnen doorstromen naar de universiteit. Van Hall Larenstein telt in totaal 150 studenten die wateropleidingen volgen. Ze krijgen les van vijf docenten.

bestaan reeds goede contacten met Waterschap Hunze en Aa's. Voor de Veluwe geldt dat met name langs de oostkant steeds meer aandacht komt voor de sprengen en natuurlijke beken. De grondwaterwinning is een ander punt, evenals de recreatiedruk op het gebied. Jansen noemt de gedachte om schoon beekwater eerst te infiltreren en later opnieuw te winnen en op die manier iets te doen aan verdroging en een natuurlijker debiet te laten ontstaan. Het aanwezige water op de Veluwe zou ook voor en door de recreatie beter benut kunnen worden.

Waterschappen en drinkwater-bedrijven

Van Hall Larenstein werkt inmiddels al nauwer samen met Kiwa, Waterschap Groot-Salland en de Dienst Landelijk Gebied. De samenwerking met Kiwa betreft de ontwikkeling van het klimaat en de Kaderrichtlijn Water. Na de zomer zullen de contacten vastgelegd worden in een overeenkomst. Van Hall Larenstein gaat ook meewerken aan het onderzoeksprogramma van Kiwa in Nieuwegein. De samenwerking met Waterschap Groot-Salland richt zich op de waterkwaliteit en anti-verdrogingsmaatregelen. De Dienst Landelijk Gebied tenslotte heeft Van Hall Larenstein gevraagd deel te nemen aan.

Het 'sponsoren' van docenten of het detacheren van docenten en studenten in

het werkveld gebeurt intussen onder meer via de Unie van Waterschappen (met betrekking tot de invulling van het Nationaal Bestuursakkoord Water), Vitens (de Veluwe) en Waterschap Hunze en Aa's (noordoost-Groningen).

"Het is nu zoeken naar vormen van kennisdoorstroming. Wageningen Universiteit levert fundamenteel onderzoek. Dat moet vertaald worden naar toepassingsgericht onderzoek bij Van Hall Larenstein", aldus André Jansen. Met zijn collega-lector waterbeheer Jan Dogterom bij de Noordelijke Hogeschool in Leeuwarden en twee lectoren duurzaamheid (en water) gaat hij eind dit jaar of begin volgend jaar een symposium

verzorgen over de meerwaarde van de samenwerking tussen de hogescholen die wateropleidingen geven en hun positie in de watersector. "Ik wil dat de hogescholen weer een plaats van debat worden, met aansprekende colleges. De opleidingen moeten de student weer enthousiast maken. En in de watersector moeten ze weer een belangrijke plaats innemen", zo besluit André Jansen.

Foto's: Wim Salis.

Oases op de Veluwe

Hogeschool Larenstein heeft samen met adviesbureau Tauw een ruimtelijk plan ontwikkeld voor de Veluwe, waarin wordt afgerekend met het droge imago van de Veluwe en ruimte wordt geboden aan groene waterrijke oases die tot nu toe verborgen zijn gebleven voor het grote publiek. De Veluwe is het grootste inzijsgebied van Nederland. De vele beken en sprengen zijn echter nauwelijks zichtbaar. De gedachte achter het plan is dat die beken veel beter kunnen worden benut.

Op 25 juni wordt in het kader van de symposiumreeks 'Slag om de ruimte' (een initiatief van onder meer Hogeschool Larenstein) in het slotdebat ingegaan op de vraag hoe aan een bestaand landschappelijk gebied nieuwe functies kunnen worden toegevoegd. Ook zal dan een alternatief voor de Nota Ruimte worden gepresenteerd.

Leerlingen van Van Hall Larenstein bezochten de laatste NVA-voorjaarsvergadering.

